

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

LISÓW

1. Nazwa

**KRZYŻ PRZYDROŻNY WYKONANY Z WYKORZYSTANIEM
POZOSTAŁOŚCI Z CZASÓW II WOJNY ŚWIATOWEJ**

2. Czas powstania

**PRAWDOPODOBNIENIE LAT
50. XX WIEKU**

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok ogólny krzyża od strony południowej.

Jarżmo armaty użytej w krzyżu. Widok od strony północnej.

Radziecki czołg T 34-85 wraz z załogą.

4. Adres

**SKRZYŻOWANIE ULIC
SŁONECZNEJ I GLINIANEJ**

5. Przynależność administracyjna

Województwo: ŚWIĘTOKRZYSKIE

Powiat: KIELECKI

Gmina: MORAWICA

6. Formy ochrony

Obiekt ujęty w Programie Opieki nad
Zabytkami dla Miasta i Gminy
Morawica na lata 2025 – 2028

W konstrukcji krzyża wykorzystano elementy uzbrojenia pochodzące z czasów II wojny światowej, które kontekstowo wpisują się w przebieg bitwy pancernej jaka rozegrała się w okolicach Morawicy w styczniu 1945 r. Krzyż wykonany z lufy wraz z jarzmem z od radzieckiego czołgu T 34 - 85. Ramiona wykonane z łusek po nabojach, krzyż zwieńczony pociskiem przeciwpancernym.

W wyniku przeprowadzonych w 2011 r. prac usunięto nakładane przez lata warstwy farb wapienny, odkuto beton co pozwoliło na wyeksponowanie jarzma armaty. Widoczne są w nim otwory na celownik i karabin maszynowy. Boki postumentu obłożono płytami marmurowymi oraz zamontowano tablicę z treścią:

„Świadomość własnej przeszłości pomaga włączyć się w długi szereg pokoleń by przekazać następnym wspólne dobro – ojczyznę Jan Paweł II. Krzyż wzniesiono przez mieszkańców Lisowa ku modlitewnej pamięci ofiar hitlerizmu i stalinizmu, oraz bitwy pancerniej z dnia 13.01.1945, podczas której Lisów został zniszczony. Postument odnowiono w 2011 roku.”

13 stycznia 1945 r. w Lisowie doszło to starć radzieckiej 61 brygady pancerniej wchodzącej w skład 10 korpusu pancernego 4 armii pancerniej z niemieckimi czołgami typu PzKpfw VI Tiger oraz PzKpfw VI Ausf B Tiger II z 424 batalionu czołgów ciężkich. W wyniku tych starć wojska radzieckie bezpowrotnie straciły 4 czołgi T 34-85 a 19 zostało uszkodzonych.

Obiekt zadbane. Regularnie konserwowany dzięki staraniom lokalnej społeczności.